

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1725. usque ad annum 1728

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1784

VD18 13322648

§. 30. Continuata dissensio inter Calvinistas Helvetios circa formulam consensus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67667)

cecidit, & Valemanus paulopost se- Sæc. XVIII,
 ptuagesimo octavo ætatis suæ anno die A. C. 1725.
 decima quinta Decembris meritis ple-
 nus obiit, sepultus in Ecclesia SS. duo-
 decim Apostolorum.

§. XXX.

*Continuata dissensio inter Calvinistas
 Helvetios circa formulam sub-
 scriptionis.*

Jam supra mentionem fecimus de dis- Vid. supra
 sidiis, quæ inter Calvinistas Helve- t. 71. p. 428.
 tios exarsere, inde exorta, quod Ti- Hotting.
 gurini & Bernenses Prædicantibus & Hist. Helvet.
 Professoribus quamdam fidei formulam t. 4. l. 8.
 a Joanne Heideggero fabricatam, circa p. 276.
 articulos de Prædestinatione, Cæna
 &c. præscriberent, eamque a cunctis
 juramento, proprioque chirographo
 firmari exigent. Huic *consensus Hel-*
vetici, ut vocant, *formulæ* sese acriter
 opponebant non pauci, atque inter eos
 hoc anno Abbatiscellenses, Basileen-
 ses & Neocomenses Prædicantes rem suf-
 fragiis decidi petebant: ast conspirante
 majori eorum parte eadem hæc for-
 mula penitus abrogata est. Grifones
 quoque habito conciliabulo declara-
 runt, se libros duntaxat symbolicos
 acceptare, & quemlibet Pastorem, si

Sæc. XVII. ad hoc munus eligeretur, obstrictum
A. C. 1725. esse, ut juret se Helveticam fidei con-
 fessionem, ceterosque libros Symboli-
 cos retenturum. Ex adverso autem
 Lausanensis Academia, in scio Magi-
 stratu, formulam libro subscriptionum
 inseruit; quo comperto Bernensis Se-
 natus hunc librum sibi tradi petiit il-
 lumque retinuit, ejus vero loco die
 prima Septembris ad Lausanenses Co-
 dicem submitit, cui hic erat titulus:
*Formula consensus Ecclesiarum Helveticarum circa doctrinam de gratia universali
 & annexa capita. Sequitur Sacramentum
 consociationis dictum, cum duplici supremi
 Magistratus explicatione tam in formulam
 ipsam, quam in Sacramentum, secundum
 quas explicationes quicumque ad SS. Mini-
 sterii vel Scholarum munus adspirant, nu-
 DE ET SIMPLICITER formulæ subscribere,
 & Sacramentum dicere teneatur: For-
 mula &c.* Verum hoc quoque præ-
 cepto nec unitas conciliata, nec sub-
 jectio est procurata; quidam enim do-
 ctrinam in hac formula contentam ad-
 optabant, quamvis eidem subscribere
 constanter renuerent: Alii vero nec
 doctrinæ accesserunt, nec subscribere;
 hujus autem pertinaciæ causam Hot-
 tingerus in Pietismum latius grassan-
 tem refundit, quorum potissimi causa-
 bantur, hac formula, ejusque sub-
 scri-

scriptione concordiam inter Lutheranos & Calvinistas adeo non promoveri, ut etiam difficilior redderetur. Ea propter Lutherani præcipue Amsteldamenses, Helmstadienses, Hamburgenses & Rostochienses editis scriptis oppido amarulentis hanc formulam fæde prosciderunt, & nequidem cum illis Prædicantibus Calvinistis, qui pariter hanc formulam repudiarunt, amicitiam inire voluerunt, omnino postulantes, ut si hi cum Lutheranis unionem facere vellent, non modo formulam, sed etiam Dordracensis Concilii Canones a sua Ecclesia eliminarent. Ita nempe meditata inter Sectarios unio semper extitit fomes majoris dissensionis & nequidem inter eos ejusmodi unitas extorqueri potuit, quæ in sinu suo membra fovet & pro fratribus agnoscere vult etiam illos, qui a professione fidei suæ in pluribus articulis dissident, & duntaxat in hoc conspirant, quod Papam pro Antichristo, & Ecclesiam Catholicam pro meretrice Babylonica habeant. Elegans profecto Ecclesiæ ac Doctrinæ unitas! Magis adhuc ridiculum est, quod illi, qui Lutheranos ad concordiam fraternam, nescio quibus mediis adstringere nitebantur, Catholicos odio plusquam vatiniiano semper infectati sint, eisque sua

Sæc. XVIII.
 A. C. 1725.

Sæc. XVIII. sua jura & possessiones, qua via possent, eripere tentarint. Luculentum **A. C. 1725.** hujus malevolentiae paradigma suppeditat Araviensis Conventus; ibidem enim anno hujus sæculi duodecimo, & postea in Coaventu Badensi utrinque conventum erat, ut cuncta in nupero bello Catholicis & Abbati Sanguallensi erepta elapso decennio restituerentur; nihilominus tamen Calvinistæ hæc bona non modo ulterius usurparunt, sed etiam hoc anno in Conventu Araviensi decrevere, ut quicunque ditones & urbes nupero bello ereptas Catholicis restitui peteret, aut de eorum restitutione mentionem ingereret, ceu publicæ pacis, ac tranquillitatis perturbator plecteretur. Ceterum tantum fervebat Lutheranos inter & Calvinistas odium, tantaque in doctrina dissensio, ut Fridericus Borussiae Rex severe inhiberet, ne quis suorum subditorum Wittenbergæ studiis operam navaret.

§. XXXI.

*Cornelius Barchmanus a Canonicis
in Ultrajectensem Archiepiscopum electus.*

*Binner Appar.
t. 10,
pag. 529.
Vid. supra
t. 71, p. 769.*

Quamvis Benedictus XIII. Pontifex
Cornelii Steenhovii electionem
irris